

David Broder: Yttersta högerens Giorgia Meloni har segrat i Italiens ödelagda demokrati

[Ur [Jacobin magazine](#), 26 september 2022. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Italiens valresultat är ytterligare ett genombrott för yttersta högeren – och ännu ett tecken på högerens radikalisering. Högerkoalitionen fick 44%, men den stora vinnaren var bara en del av den: Giorgia Melonis Fratelli d'Italia (Italiens bröder), vars 26% var en kraftig ökning från de 4% det fick 2018.

Melonis allierade gjorde dåligt ifrån sig. Vad gäller Silvio Berlusconis Forza Italia (8%) var det väntat. Men Matteo Salvinis Lega (9%) – som för några få år sedan var den invandrarfientliga politikens stigande stjärna – fick långt under opinionsundersökningarnas siffror och gick till och med dåligt i sina ursprungstrakter i norr.

En del av Melonis framgång var att hon uppfattades som en ”outsider” – eller åtminstone använde denna inramning för att samla högerväljarna. Fratelli d'Italia var det enda av de tre högerpartierna som inte gick med i Mario Draghis ”nationella enhetsregering” i februari 2021. Under de senaste 18 månaderna har hon kombinerat en respekt utåt för Draghi med ett löfte att bara hon kunde leda en regering som valts direkt av italienarna.

Men detta resultat, inklusive det bedrövliga resultatet för det som ska vara vänstern, är också en effekt av det politiska områdets omvandling till en öken. Även om Melonis parti har tydliga band till den nyfascistiska traditionen, så beror dess framgång också på ett utpräglat postmodernt fenomen, som under de tre senaste decennierna alltmer har dominerat det italienska allmänna livet: att de politiska vyerna har inskränkts till att välja mellan tekniska lösningar på krisen och en yttersta höger som har en reaktionär politik på både det ekonomiska och de medborgerliga rättigheternas områden.

Det bistra med detta val syns också i hur massivt folk har dragit sig ur den parlamentariska processen. Under decennierna efter kriget grundade sig den italienska demokratin på masspartier med miljontals medlemmar. Valdeltagandet låg fram till 1980-talet konsekvent över 90%. I gårdagens val låg det under 64% med massivt valskolk i söder och (att döma av tidigare liknande val) överhuvudtaget bland arbetare och yngre italienare.

För detta har Melonis motståndare ett stort ansvar. En del av detta är den så kallade Rosatellumlagen som antogs 2017 (och ger den största koalitionen en stor majoritet av parlamentsplatserna även med en minoritet av rösterna). Till detta lades misslyckandet att bilda en bred och radikal alternativ koalition som kunde ha gjort detta val till en riktig match.

Men de nedslående resultaten för de påstått ”progressiva” partierna – från de liberalt Europavänliga Demokraterna (19%) till Femstjärnerörelsen (15%) – är också ett symptom på att sambandet mellan arbetarnas liv, vänsterpolitiken och till och med själva deltagandet i demokratin har undergrävts sedan decennier tillbaka.

Belysande i detta avseende är Femstjärnerörelsen snabba uppgång och fall. Vid 2018 års val var de

den stora vinnaren med 32%, och hade lovat att återge italienarna kontrollen över den demokratiska processen. Istället visade de sig vara osjälvständiga och oansvariga, och bildade först koalitioner med först yttersta högerpartiet Lega, sedan mittenpartiet Demokraterna, sedan båda dessa plus Draghi. Allt detta ledde till att dess interna motsättningar ökade lavinartat och minskade dess stöd i opinionsundersökningarna till ensiffriga resultat. Även om ledaren Giuseppe Conte under kampanjen 2022 koncentrerade sig på partiets sociala program och på så sätt gav dem lite bättre siffror, så är de ändå under hälften av 2018 års röstsiffror.

Vi har i många europeiska länder sett att historiska mitten-vänsterpartier inte längre kan mobilisera sin bas bara med hjälp av rädsla för högerpartier. Och det även om högerpartierna, som i fallet Italien, kombinerar en reaktionär ståndpunkt i frågor om medborgerliga rättigheter med en bakåtsträvande ekonomisk politik, som att införa en enhetlig inkomstskatt och ta bort arbetslöshetsersättningen. Italien är ett land med en stark arbetar- och antifascistisk historia. Vädjandena i sista minuten till denna tradition under försöken att stoppa Meloni lyckades dock bara mobilisera små minoriteter.

Deprimerande kampanj

Samma dag som den italienska valkampanjen inleddes publicerade jag en debattartikel med titeln ”Framtiden är Italien, och den är dyster”.¹ Den beskrev – som jag har gjort här – Italien som ett land som är fast i ständig stagnation och en begränsning av de politiska visionerna till ett val mellan teknokrater och yttersta högerpartiers ”outsiders”. Den sa att det inte beror på att Italien är konstigt utan att det representerar en bred trend i väst, en tidsålder av urholkad demokrati och ständig kris.

I italienska media återropades mitt omnämnande av Fratelli d’Italias nyfascistiska rötter vitt och brett som tecken på USA:s farhågor om Meloni. Trots att hon har drivit kampanjer för extrema högerpartier som det spanska Vox, fördömde hon vid tre tillfällen min artikel som utländsk inblandning.² Hennes skrytmåns till kollega, Ignazio La Russa, hävdade att han hade samlat ihop ”diverse bevis” på att debattartikeln var resultatet av en ”konspiration för att skada Italien”.³ Vissa kommentatorer på internet oroade sig till och med för att utrikesdepartementet var inblandat.

Bevakningen i de flesta internationella medier berättade en helt annan historia. Eftersom högerkoalitionens seger var garanterad nästan redan från början riktade många redogörelser istället in sig på Melonis personliga karisma, ledarskapsförmåga och brott med det fascistiska förflutna. Sådana redogörelser hade svårt att inse betydelsen av hennes upprepade försvar av ”teorin om det stora utbytet” – dvs. det ordagranna påståendet att vänstern, i maskopi med ”ockrare”, planerar att krossa civilisationen i väst.

Som Fabio Chiusi påpekade,⁴ var den mer fjäskande mediebildningen av den senaste uppåttstigande stjärnan ett typiskt ”fenomen bland de som beskriver den italienska politiken: ju närmare hon kommer premiärministerposten, desto mer måttfull blir hon”. Detta fenomen att följa trender har också fått tidigare medlemmar i mitten-högerpartier att ansluta sig till hennes läger, och har till och med lett till överseende kommentarer från Hillary Clinton.

Melonis anhängare verkar ofta tycka att hon ska gratuleras för att hon tar avstånd från fascistiska

1 [New York Times](#), 22 juli 2022.

2 [La Repubblica](#), 24 juli 2022.

3 Se [Twitter](#).

4 På [Twitter](#), 6 september 2022.

diktaturer och antisemitism. Men att bara kräva att hon respekterar valprocessen är att lägga ribban lågt. Risken med en regering med Fratelli d'Italia är inte att demokratin tar slut utan att den offentliga sfären urholkas ännu mer, denna gång i händerna på en politisk kraft som alltid har föraktat republiken som de antifascistiska partierna bildade efter kriget.

Det kommer troligen att ta många former: att de sociala utgifterna undergrävs, konstitutionen skrivs om och regeringens höjder utnyttjas för att håna de som kämpade i motståndsrörelsen under Andra världskriget. Det är i själva verket troligen så att ju mer slätstrukna resultat Melonis styre leder till, desto nödvändigare kommer det att bli för henne att luta sig på identitära teman, från krav på "flottblockad" i Medelhavet till åtgärder mot "hbtq-lobbyn" och "genusideologi".

Sådana tvångsföreställningar har sina rötter i fascismen men tillhör också en bredare nationalistisk agenda, som också representeras av så skilda traditioner som Viktor Orbán och Donald Trump. I denna mening är innehavaren av den gamla nyfascistiska lågan inte en återgång till det förflutna utan förebådare av något ganska nytt.